

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Siciliensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66816)

PROVINCIA
SICILIENSIS.

Onstat Siciliae Prouincia domicilijs undecim, Socijs amplius trecentis. Accessit hoc anno Professorum domus Panhormi, vbi tres & quadraginta versantur. In Collegio vero Panhormitano nouem & triginta. In Messanensi quinque & septuaginta. In Domo probationis eadem in vrbe vnde triginta. In Siracusano quindecim. In Catanensi viginti. In Collegio Montis Regalis tredecim; totidem in Rhegino. In Bionesi duodeviginti. In Calactensi vnius & viginti. In Drepanitano sexdecim. Adiuuati sunt ad societatem sexdecim, obiere quinque.

DOMVS PROFESSA ET
Collegium Panhormitanum.

Cum ad perfectam absolutamque Prouinciam diu iam in Sicilia Professorum domus desiderari videretur, hoc anno primum Dei Optimi Maximi beneficio magna tum nostrorum, tum exteriorum gratulatione Panhormi sumpsit exordium. & quamquam ad eam rem aedes amplissimae superiore anno coemptae sunt, id quod annuae litterae prodiderunt; tamen hoc anno placuit eas cum collegij sedibus commutare, ut quod discipulorum Gymnasium fuerat, domicilium esset Professorum. Itaque Kal. Maij venit in
plura

plum nostrum Prorex, curiaque vniuersa cum ceteris magistratibus. Regnique proceribus ad eum diem celebrandum, qui & nobis professorum domum inchoantibus festus, & Beatis Iacobo, & Philippo Apostolis sacer esset. Pro concione, exposita est instituti nostri ratio, quae res magna omnium approbatione excepta est. Sed quantis studijs huius Domus institutione ciuitas vniuersa Complexa sit, illud aperte declarat, quod cum ea conditione suis sedibus Collegium cederet, ut facta rerum omnium aestimatione, pretij summam domus professa persolueret; quattuor vix mensibus aureorum millia vndeviginti, quanti steterant aedes illae, tum Proregis, tum ciuitatis, tum Dynastarum, priuatorumque ciuium liberalitate persoluta sunt. Postero die Collegium in alterum domicilium, quod Professorum causa emptum esse significauimus loco sane nobili ac celebri se transtulit: cumq. simul suppellex domestica transferretur, permoti ciues certatim aliam nobis locupletiolem supellectilem compararunt. vna Ducis Montalti coniux de nobis iam pridem optimè merita cubiculares lectos rebus omnibus instructos ad viginti summisit. Aedes etiam quaedam nouo Collegij domicilio coniunctae, quia ad laxandam habitationem pertinere videbantur mille circiter aureis nummis emptae sunt. Concessaque a senatu Aequa iugis domesticis vsibus opportuna.

Penitentium numerus tantus est, ut cum satis multi sint Sacerdotes, vix tamen omnibus satisfiat: celeberrimis quibusque diebus tria millia circiter audiuntur, eorundemque Eucharistia distribuitur. ad egros au

rem confessionis causa quotidie mittitur: à quibus tam
 saepe nostri homines euocantur, vt constet aliquando
 duodecim eodem die ad eos audiendos fuisse dimissos,
 & vt alijs agris satisfaceret expectandum fuisse nomi-
 numum quemque dum reuerteretur. Societatis medi-
 tationibus instituti sunt multi. Quarum beneficio in
 duobus Virginiū coenobijs admirabilij morum, vitæq;
 mutatio cōsecuta est. Quinquaginta amplius Virgines
 ab vniuersa vitæ noxis per confessionē absolute sunt.
 In his quedā clarissimo loco nata, eo cōsilio coenobiū
 ingressa, vt de statu vitæ deligēdo decerneret, vix Socie-
 tatis meditationes, quæ prima hebdomada tradi solēt
 degustauerat, cum sic exarsit in amorem cælestis spon-
 si, sic in huius seculi odium, vt suos ipsa crines superio-
 ris vitæ decora atque ornamenta fœde abraferit, eos-
 que in argenteo vasculo collocatos, tanquam sui pro-
 positi testes ad parentes miserit: atrox facinus visum
 parentibus, dignum miseratione, dignum lacrimis.
 Itaque ad cœnobium subinde profecti, Filiam a susce-
 pto consilio deterrere conantur. at illa diuinis instru-
 ctis præsidijs, vt quæ ab illis Meditationibus recens
 venerat, quicquid contra obijciebatur, acriter repulit
 ita illi re infecta cesserunt; ea vero perstitit in senten-
 tia, & inter nouellas Dei famulas magna cum laude
 versatur. Concionum eadem frequentia quæ solet. So-
 dalitium B. Virginis centum iam quinquaginta sodo-
 les numerat, ex eoque multi religiosi cœnobitæ pro-
 dierunt. vnus in nostrum ordinem, septem in alios re-
 cepti sunt. ex altero autē sodalicio, quo minores natu
 conueniūt, etiam tres, alij alijs sunt adscripti familijs

MESSANENSE COLLEGIVM.

IN Messanensi Collegio latum est præcipuum e concione præsidium periclitanti multorum salutis. Quidam cum ad duorum cædem inimicorum perditos homines cõduxisset, nostro concionatore audito, ita permotus est, vt statim inimicos ipsos conuenerit, cum usq. de pace suppliter egerit.

E sodalitia anno Superiore instituto fructus operis constitit. sunt in eo ad quadraginta præcipua nobilitate sodales, quorum pietatis studium, magnum scilicet calcar fuit ceteris ciuibus. Bacchanalibus cum plurima est vulgi licentia, ipsi sæpe ad horarum quadraginta supplicationem conuenerunt. vnus è sodalibus cum in negotiatione quadam quæstum facere posset aureorum quattuor millium, religioque iniecta esset a nostris, quæstum illum minus honestum videri: is etsi eade re alij aliter sentiebant, maluit tamen nostrorũ stare iudicio, quàm aliorum. Alius sæpe à matrona nobili sollicitatus ad facinus, non modo induci nullo modo potuit, sed eam ipse potius vt peccata confiteretur induxit. Profectus est sacerdos vnus in oppidum ab hac vrbe quattuor & viginti mille passibus distans, vbi dñi confitentium turbæ dat operam, quædam in his audiit, qui annos duodeuiginti graue facinus reticuerat. impulit hominem ad nudandum vulnus concionatoris oratio. obstabat tamen salutari consilio antiqui serpentis astutia; sæpe conantem adire medicum, sæpe ille prebenso brachio retraxit: cumq. munere aliquo sibi aperire ad patrem aditus decreuisset, vas vbi munus

de se

deferebatur effractum est noua demonis fraude, mono
 consilio: quod tamen ille sentiens, adhibita sibi ipse,
 domum, in qua pater morabatur irrumpit, ad eius pe-
 des magna cum lacrimarum profusione, tum doloris
 significatione prostratus, vniuersæ vitæ scelera confi-
 tetur. Missus est alter in Calabriae oppidum: ubi om-
 nium fere oppidanorum confessiones excepit: & cum
 alios corruptos mores, publico priuatq. sermone cor-
 rexit, tum prauissimam quandam furandi consuetudi-
 nem sustulit. Est in his regionibus ingens bombycum
 copia, vnde sericum depecti solet: Horum pastus sunt
 mori folia, quæ cum primum emicant, emicant autem
 oriente Martio, rara admodum sunt. Raritas facit ut
 alendis suis quisque bombycibus, primis ab ortu die-
 bus alienas Mori frondes occultè præripiat. Cui inco-
 modo ut occurreret Pater, Eucharistiam populo præ-
 biturus, imprecatus est eis pœnas, qui non ab eo furto
 temperassent. Non defuit contumax muliercula, quæ
 patris iussa contemnens, bombyces furtiuus frondibus
 pasceret. Sed eo ipso die industrijs vermibus interem-
 ptis, vim illarum comminationum experta est; agnouit
 erratum, frondes abiicit, alienis didicit abstinere. Sed
 ut hæc suæ contumaciæ pœnas dedit; ita qui dicto au-
 dientes fuerunt, ijs ex animi sententia res cessit. Con-
 stat enim magnam sericorum abundantiam eo anno
 præter consuetudinem, præterq. spem omnium, qui eius
 rei penuriam potius & caritatem, quam copiam &
 vilitatem animo præceperat, consecutâ. Nec minus vi-
 tiosa consuetudo simili in re extincta est. multi antici-
 pata pecunia frondium pabula vilius emebant, & eo-
 dem

dem sepe die dimidio carius vendebant, idq. quoniam passim factitabatur, qui sibi religioni duceret, erat nemo. Obiecta est illis à Patre religio, & quàm non esset honesta ea pecuniæ conficiendæ ratio, & quatenus honesta esset, ostensum. Hic ipse Pater etiam tum, cùm domo aberat, ad alterum vocatus oppidum, nonnullas in eo conciones habuit, quibus correctæ & emendatæ sunt multa. Teneræ puellæ vix octauum, nonumq. annum egressæ ob lautam dotem in matrimonium collocabantur, fiebantq. sponsalia præsentè Parocho & testibus; sed quoniam per ætatem tenellæ coniuges ad domesticam curam minus erant idoneæ, alteram quisque ducebat, quam huic procuratori præficeret: huius generis nuptiæ erant amplius viginti, quas vt irritas esse persuaderet Pater, multo labore impetrauit. Quo res ex sententia magis succederet, Archiepiscopum Rheginum, cuius obedientiæ diocesis illa subiecta est, de re tota commonescit, eiusq. auctoritate nutuque perfectû est, vt quæ commoda ac legitima essent ætate, eæ iterum matrimonij fœdere iungerentur, quibus vero ætas matura non esset, eæ disiungerentur à viris; cautumq. seuerissime ne quid tale in posterum fieret. Idem Pater cum ad B. Bruni corpus, cuius templum Catazorio diei iter abest, peregrinatione suscepisset audissetq. Sacerdotem quemdam inimicitias cum altero gerere, à quo esset sclopo percussus, ob eaque causam, quoad iniuriã persequeretur, sacrificio Missæ abstinere; nihil prius sibi faciendum putauit, quàm vt Sacerdotem hunc conueniret, eumq. ad condonandam hortaretur iniuriam; sed cum priuatis col-

D loquijs

loquijs nihil proficeret, rogatus interim ab Oppidi Gubernatore vt ad Populum verba faceret, ipsa concione vsque eo Sacerdotis animum perpulit, vt iniuriam Christo concedere non dubitaret.

Habet & suos beneficos Messanense Collegium. Negotiator vita cedens, duo aureorum millia hereditariis nomine reliquit. hic in nostrum numerum adscribi voluit, sed dum quedam ante negocia conficit, quo expeditior ad Dei seruitutem accedat, mortifero morbo consumptus est. Totidem millia nummum, & trecentos in adificationem templi varia Ciuium benignitas erogauit, quo circa his exstructa subsidijs magna pars templi vsui iam esse cœpit.

S Y R A C V S A N V M.

INcommoda huius Collegij habitatio fecit, vt sociorum numerus, qui toto ferme anno fuerat ad viginti, labente anno diminueretur. Valetudo minus prospera fuit: laborarunt per multi grauiter, & quidam ad mortem. Desiderati sunt tantum duo, quorum alter erat Sacerdos Georgius Mercatus, qui quoniam magnum sibi nomen è concionibus comparauerat, cum è vita ipso die Paschatis excessisset, ad eius cohonestandas exequias, ciuitatis Gubernator, vna cum Senatu, ac præcipua nobilitate conuenit. Quin etiam Episcopus nobis inscientibus Clerum misit vniuersum, qui eius funeri iusta solueret. Interim dum domi nostræ multos, multos quoque in priuatis domibus sternebat morbus, nec tamen ægros audiendi, confirmandiq. mi-
nus

SICILIENSIS. 51

nus desideratum à nobis est, quanquam accersenda è
 Collegio Messanensi auxilia fuerunt. Nam præsto esse
 tam multis agris, nec Sacerdotū permittebat inopia,
 nec valetudo. integro incolumiq. Collegio abvfitatis
 muneribus numquā vacatum: & cum multorū saluti
 per opportune consultum, tum vni præcipue qui etiam
 num cænobita nouellus à religiosa vita ad omnem vi-
 tiorum immanitatem defecerat. ac præter alia hor-
 renda facinora, Christi crucifixi venerandam effigiem
 conscelerata sic confoderat. nec tamen hunc pro me-
 ritis, patefactis terræ faucibus, inferorum ignis absor-
 psit. nimirum ad lamenta pœnitentiæ tam benignus
 Dominus reuocabat: traditus est suis inimicis vt resi-
 pisceret; nec tamē duobus acceptis vulneribus Dei mo-
 nentis vocem audiit. vix dum vulnerum cicatrices ob-
 duxerat, cum à Deo iterum admonetur. Dies erat læ-
 titiæ dicatus, quam frequens bombardarum significa-
 bat explosio; sed qui dies ceteris voluptati, ei fuit do-
 lori. nam dum acceptum tormentariū puluerem ingē-
 ti cum spiritu bomba da reddit: pars repente diffringi
 tur: nec fuit quem dilapsi æris impetus tangeret, cum
 tamen adessent multi, præter eum, qui ad vltionē vio-
 late imaginis petebatur. illi ipsi dextræ est impacta
 bomba da, quæ Christi simulacro nefariam sicam im-
 pegit. tum demum culpam agnouit, cum confractō
 brachio sensit vim quandam esse cœlestem, quæ sua
 malefactis supplicia reseruat. itaq. à nostris non an-
 te discessit, quam turpitudinem omnem antecedentis
 ætatis sacramento confessionis absterfit.

Sociorū exemplū magno fuit Parochis ceterisq. religiosis incitamento. nam cum ante aduentum nostrum vna vix concio per Quadragesimam haberetur: nunc quoniam nostros sepe concionantes, & diuina procurantes aspiciunt; ipsi quoque & conciones frequenter habent, & sacramenta ministrant. Confessionū verò tanta utilitas fuit, vt annuos labores, fructū iucunditas compensarit. Aeger vt cōfiteretur nostros accersit; qui quidem cum tamquam vnus è populo haberetur, repertus est professione religiosus: quo cognito is, qui confitenti aures dedit, facta ab agro potestate, eius familiæ, cui se quintumdecimum iam annum publico voto deuinxerat, moderatorem admonuit; vt de reducenda errante ouicula, cum Provincia li qui tum aberat, per epistolam ageret. Dum responsum expectatur, periclitatur ægrotus. ergo à Patre peccatorum vinculis soluitur, sumptoq. Christi corpore, in quo non minus ad salutem corporis, quam animi præsidij est, visus est conualescere sic, vt de canobio repetendo sedulo cogitaret. in hac cogitatione versanti, mors reditum interclusit; postero enim die ingrauescente morbo decessit. dedit operam Pater, vt citra omnem populi offensionem, sepulturæ à suis canobitis concederetur: vt quod viuus optarat, mortuus saltem adipisci posset.

Aeger alter prædiues, qui vt erat hominum fama, multa contra fas possidebat, cū Sacerdotē ad eluēdas

SICILIENSIS. 33

maculas postulasset: Sacerdos multo labore perfecit, ut aureos nongentos restitueret; totidēq. pios in vsus legaret. multis etiam publicas cautiones scriberet. Quia temporis obstabant angustia, quominus redderetur alia complura, quae contra ius fasq. possidebatur, Haeres hortate Patre fidem suam publicis tabulis obligavit, ut quibus parens de duorum Theologorum sententia ac Iuris periti debere diceretur, ijs omnibus satisfaceret. quod Patris nostri factum, vehementer, uniuersa Ciuitas approbavit.

Funerum superstitiones ritusq. Maurici, qui in hac urbe plurimi erant, nostrorum opera magna ex parte sublatis sunt. cui rei adiumento maximo fuit primariae feminae exemplum: quae in parentum funere non modo ritus illos funditus repudiauit, sed cum ceterae mulieres in domesticis funeribus careant templo, careant sacris; nec nisi quadragesimo post die è suis domibus prodeant; ipsa postero die confessionis causa templum petijt, cunctisq. inspectantibus, sese ad genua Sacerdotis abiecit.

Mulierum etiam honestati prospectum est. Quaedam cum huc è loco longinquo, ut cum amatore uiueret contendisset, videre sibi visa est in eius aedibus truculento aspectu Daemonem, eumq. sibi atrociter minitantem. metus repente vocem interclusit: itaque agnita culpa, significauit nubibus expiare se animum uelle. Affuit è Collegio Sacerdos à quo monita, fieri non posse ut quandiu in aliena domo flagitiosis voluptatibus deseruiret, confiteretur; amantium detestata domos redituram se significauit in Patriam; redijt, vocē

recuperavit, peccata sua confessa est. Claudet huius a-
 Etā Collegij diuinæ prouidentia nobile testimonium.
 Est vrbs quædam in Africa, quam Monasterium vul-
 gus appellat: huc cum de more Christiani excurreret
 Maurum quemdam illius sectæ Magistrum, ac Sacer-
 dotem captum abducunt. hunc Deus ad vitam destina-
 bat æternam; & quia captiuis in ea regione Christiani-
 nis stipem consueuerat elargiri, ascenderunt eleemo-
 synæ eius in memoriam in conspectu Dei. sed quem se-
 cum adueherent ignari nauæ, contempta decrepiti se-
 nis vita (erat enim summa senectute) tanquam inuile
 pondus abijciendum putabant in mare. non passi sunt
 vectores alij, seu potius diuini ratio consilij, qua res to-
 ta gubernabatur, eius animæ iacturam fieri: aduehitur
 Drepanū, liberq. dimittitur. hic fuit eius salutis ini-
 tium: nam cum incidisset in nostros, Pater quidā ex-
 Etā iam ætate senem ag greditur, cum eoq. de deserenda
 impia Maurorum superstitione, deq. amplectenda
 Christianorum religione vehementer agit. reluctari
 initio senex, negare se auitam religionem posse de-
 serere. Pater quamquam primo nihil sibi proficere
 videbatur, animum tamen non abiicit, vrgeri ni-
 hilominus institit. Quid multa? senex triduum ad deli-
 berandum postulat: quo temporis spatio diuino affla-
 tus spiritu extrema senectute sua, cum iam pedem
 prope intulerat in sepulchrum, christianū se fieri vel-
 le significauit, christianisq. præceptis imbutus saluta-
 ri baptismatis aqua perfunditur. Tum demum viuere
 Deo cœpit, qui ad eum diem multis annorum anfracti-
 bus mortuus fuerat. Hæc Drepanitanus ager effudit;

Et quamquam perexigua ciuitas est, non tamen exigua fuit eius in nos liberalitas. nam et mille circiter aurei dati sunt, et templo annui redditus assignati ad perpetuum et sempiternum lumen. Tam de reliquis huius prouinciæ sedibus pauca sunt quæ dicantur.

CATANENSE ET RELIQUA.

Catanae res eodem ferme sunt loco, quo superioribus annis. præter alia Societatis munera quæ à nostris utiliter obeuntur, tam multi quotidie confitentes audiuntur, ut qui totius uitæ malefacta detexerint sexaginta amplius numerentur.

Est hoc anno in honorem Dei Matris è natu grandioribus instituta sodalitas, ex qua, quia studiorum causa multi Catanam confluunt, ingens speratur utilitas.

Calataierone Ciues ædes dedere per amplas, quæ non minoris quatuor aureorum millibus indicantur: E Sodalitio B. Virginis in Societatem adscriptus est vnus.

Rhegi multum æris nefario quaestu contracti restitutum est; præcipueque auro intextæ catenula, argenteaq. vasa non sine ciuitatis admiratione. Adultera adulteri ope nixa, virum necarat, ac ne indicium cædis extaret, abiecit in puteum. sed, ut nihil est tam abditum, quod non proferatur in lucem, vterque proditus, capitali sententia damnatur. Cum de more habenda esset animarum ratio, credita earum salus est nostris; quibus longa adhibenda fuit oratio, ut obstinatus adulter, et mori æquo animo vellet, et confiteri peccata, nec vero animarum tantum saluti profuere, sed etiam acerbitatem læ sententiæ mitigarunt, quæ cum iuberet homicidis dexteram amputari, nostri à Gubernatore ne id viuus fieret impetrarunt. Ex hoc Col-

Legio Crotonem profectus est concionandi causa. Sacerdos: Concionum is exitus fuit, ut ciues de erigendo Collegio cogitarint, ad eamq. rem aliquot aureorum millia destinarent. Mulier Rhegina domicilium Collegio dedit. Catanensi vero Collegio donatus est ager, unde fructus percipiuntur annui trecentorum aureorum.

Postremum in hac prouincia domicilium est Messanensis Nouitiorum domus, a quibus nihil est unquam quod ad sui odium ac despicientiam pertinet desideratum. ac cum omnibus ex partibus Nouitiorum sese ardor ostendit, tum in abducendis aleatoribus a turpi otio consuetudineq. ludendi. acciditq. interdum ut aleatorijs onusti cartis nonnulli redirent. frater vnus quinque fasciculos attulit, nulla vi extortos, nulla collusorum offensione, sed ab ipsis collusoribus vltro oblatos: tantum potest blanda oratio blandiq. vultus. Nobilitavit banc domum M. Antonij Colunæ huius Regni proregis aduentus, qui cibum sumere cum fratribus voluit, et nouitios ad studium perfectæ virtutis ac resistendum diabolo pluribus cohortatus est. hæc sunt huius acta Prouinciæ. Nunc de

reliqua dicamus

Italia.

*

PRO.